

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur
De heer ir. J.F. Rummenie
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 00
fax 070 312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 22 april 2025

betreft Nadere vragen over toezegging T03843

ons kenmerk 175600.03U

Geachte heer Rummenie,

De leden van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) hebben met belangstelling kennisgenomen van uw brief van 18 maart 2025 met antwoorden op de vragen over de status van toezegging T03843.¹ De leden van de fracties van **GroenLinks-PvdA**, de **SP** en de **PvdD** hebben naar aanleiding hiervan gezamenlijk nog enkele vervolgvragen.

Welke mogelijkheden worden onderzocht voor versnelde vergunningverlening voor het ingrijpen bij wolvenincidenten?

U stelt dat u incidenten waarbij wolven vee, mensen of hun huisdieren aanvallen of bedreigen zoveel mogelijk wilt voorkomen. Als u deze incidenten wilt voorkomen, waarom neemt u zo lang de tijd om de norm om buiten gehouden dieren te beschermen tegen roofdieren, wat volgens u een open norm is, verder uit te werken? Op welke termijn zal deze uitgewerkte norm in werking treden?

U stelt dat de NVWA zich bij huidige handhaving van deze norm richt op gevallen waarbij duidelijk sprake is van een exces. Wat is de definitie van een exces in deze context? Hoe vaak heeft zo'n exces zich voorgedaan in de afgelopen jaren en hoe vaak is in zo'n situatie gehandhaafd? Heeft deze handhaving tot verandering in de situatie geleid?

U heeft eerdere vragen over de gevolgen van het niet handhaven van de wettelijke verplichting om buiten gehouden dieren te beschermen tegen roofdieren naar de mening van deze leden nog niet adequaat beantwoord. Zij stellen de vraag nog een keer: bent u het met deze leden eens dat een gebrek aan handhaving van deze verplichting het beeld van de omvang van het gevaar van wolven in Nederland beïnvloedt?

U hebt een voorstel gedaan voor de definities van probleemsituatie en probleemwolf. Hoe gaat u, wanneer de definities zijn vastgesteld, zorgdragen voor adequate handhaving van deze definities? Met andere woorden, hoe zal worden overgegaan tot vervolging als er in strijd met deze definities

---

¹ Kamerstukken I 2024/25, 36410 XIV/28286, O.

datum 22 april 2025

ons kenmerk 175600.03U

blad 2

wolven worden afgeschrikt, weggejaagd, of afgeschoten? Bij het incident in Wapse is bijvoorbeeld niet tot handhaving overgegaan, terwijl het OM heeft vastgesteld dat de wet in verschillende opzichten overtreden is. En hoe wilt u omgaan met oproepen tot handelen jegens de wolf in afwijking van deze definities?

In uw brief² van 13 november 2024 stelt u het volgende: "De leden van de BBB-fractie vragen of ik bereid ben om – in het kader van de openbare orde en veiligheid – in gebieden waar sprake is van incidenten met wolven, een opdracht te geven tot het schieten van wolven die mensen en dieren bedreigen. Het geven van een dergelijke opdracht valt buiten mijn bevoegdheden. De burgemeester heeft openbare orde bevoegdheden.". Kunt u inzichtelijk maken op grond van welke wettelijke voorschriften u tot dat oordeel komt?

Kan een regeling die gebaseerd is op de Omgevingswet leiden tot bevoegdheden van provinciebesturen die de uitoefening raken van de bevoegdheid tot het bewaken van de openbare orde en veiligheid die exclusief toekomt aan burgemeesters? Zo ja, op grond van welke juridische redenering komt u tot dat oordeel?

In uw brief van 18 maart 2025 kondigt u aan dat u een wijziging van het Besluit kwaliteit leefomgeving voorbereidt die ertoe leidt dat provinciebesturen adequaat kunnen optreden tegen probleemwolven en in probleemsituaties. Hoe verhoudt zich dat met de uitspraak van de Rechtbank Gelderland van 11 februari 2025 (ESLI:NL:RBGEL:2025:1143) waarin met verwijzing naar de uitspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie (WWF Oostenrijk e.a. van 11 juli 2024) en de Habitatrichtlijn wordt geoordeeld "dat er geen algemene toestemming kan worden verleend om te schieten op wolven die zich ophouden binnen 30 meter afstand van auto, mens of aangelijnde hond."

In uw brief van 18 maart 2025 constateert u terecht met verwijzing naar de rechtspraak van het Europese Hof dat de gunstige Staat van Instandhouding (SvI) van de wolf "(...) moet worden beoordeeld op het niveau van het grondgebied van de lidstaat.". Vervolgens schrijft u dat wordt samengewerkt met een aantal landen om Nederland heen, dat dit tot doel heeft om een gezamenlijk SvI op te stellen en dat u met deze gezamenlijke SvI bij de Europese commissie ruimte wil creëren voor beheer van wolven in Nederland. Houdt die gezamenlijke SvI een beoordeling in 'op het niveau van de lidstaat' zoals volgens het Hof wordt vereist? Bedoelt u aan te geven dat u wilt toewerken naar een beoordeling die afwijkt van wat op dit moment volgens het Hof is vereist? Welke mogelijkheden ziet u om 'ruimte te creëren' voor beheer van wolven in Nederland op basis van een gezamenlijke SvI met België, Denemarken, Duitsland, Frankrijk en Luxemburg?

De leden van de vaste commissie voor LNV zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag uiterlijk 20 mei 2025.

Hoogachtend,

---

² Kamerstukken I 2024/25, 36410 XIV/28286, N, p. 8.

datum 22 april 2025

ons kenmerk 175600.03U

blad 3

G.J. Oplaat

Voorzitter van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit